

PREEK DOOR DE WEEK

**Het gouden kalf //
Dit is je god,
die je uit Egypte heeft geleid**

[Exodus 32:1-14](#) (NBV21)

*Geraakt &
Geroepen*

maandag 19 juni 2023

Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid

Focus

Bij het woord focus denk ik direct aan fotografie. Om een beeld scherp te stellen, gebruik je de focus van je camera. Sommige camera's hebben een AF-knop, een automatische focus-knop. Dat is een systeem dat automatisch scherp stelt op het beeld. Voor iemand (zoals ik) die geen ervaring heeft met fotografie lijkt het me een erg handige functie om toch mooie foto's te krijgen.

Bij het verhaal uit [Exodus 32](#) moest ik ook denken aan focus. Afgelopen zondag werd een - voor mij - nieuw inzicht verteld over dit verhaal. Het gouden kalf, naast het altaar voor God, is eerst niet meer dan een 'partner-god'. Maar als God op dat moment niet tastbaar is (ook niet via de woorden die Mozes of Aäron brengen), wordt het gouden kalf al snel dé god. Het volk kiest een tastbare god boven Yahweh, de God die hen uit Egypte heeft bevrijd.

Nu heeft God via de Tien Goden ([Exodus 20](#)) duidelijk aangegeven dat Hij niet wil dat er goden aanbeden worden naast hem. Hij wil de éنية God zijn. Oftewel: de focus moet op Hem liggen. Je mag als het ware scherp stellen op Hem, en alles daaromheen mag wazig zijn, waardoor God het belangrijkste wordt.

Nu moet ik nogmaals denken aan de automatische focus-knop van de camera. Die maakt het makkelijker om scherp te stellen op een beeld. Soms hebben we een beetje hulp nodig om onze focus goed te hebben. Misschien zou je dit ook kunnen toepassen in je geloofsleven. Wie maken voor jou onderdeel uit van een automatische focus? Welke mensen om je heen helpen je om je focus op God te hebben?

Hieronder staan twee vragen die jou wellicht praktisch kunnen helpen om in je persoonlijke geloofsleven je focus op God te leggen of te blijven leggen:

1. Merk of zie je een eventuele tastbare partner-god in je leven?
2. Wie kan jou helpen om kritisch maar liefdevol mee te kijken (zoals de automatische focus-knop) naar waar je focus op ligt?

Ik hoop en bid, voor jou maar net zo goed voor mijzelf, dat onze focus op God ligt en dat we verwonderd mogen raken van Zijn trouw.

In [Deuteronomium 7:9](#) lezen we dat God zegt:

"Besef dus goed: alleen de HEER, uw God, is God en Hij houdt woord; Hij komt zijn beloften na en is trouw aan ieder die Hem liefheeft en die doet wat Hij gebiedt, tot in het duizendste geslacht."

Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid

Aangepast

Aäron antwoordde: “Neem dan uw vrouwen, zonen en dochters hun gouden oorkingen af en breng die bij mij.” Hierop deden alle Israëlieten zonder aarzelen hun gouden oorkingen af en gaven die aan Aäron. Alles wat ze hem brachten smolt hij om en hij goot er een beeld van in de vorm van een stierkalf. Het volk riep uit: “Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!” Toen Aäron besepte wat er gebeurde, bouwde hij een altaar voor het beeld en kondigde hij aan dat er de volgende dag een feest voor de HEER zou zijn. De volgende morgen vroeg brachten ze brandoffers en vredeoffers. Ze gingen zitten om te eten en te drinken, en stonden daarna op om uitbundig feest te vieren. ([Exodus 32:2-6](#))

Ik kende dit Bijbelgedeelte al, dacht ik, dus las ik er de afgelopen jaren steeds vluchtig overheen. Totdat ik het vandaag woord voor woord, zinnetje voor zinnetje tot me nam. Dit oude verhaal gaat niet alleen over het volk van God. Het gaat ook over ons, over jou en over mij.

Neem het gouden kalf. Het volk heeft er veel voor over. Al het goud wordt ervoor opgeofferd. En als het klaar is roepen de mensen uit: “Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!” Dat Aäron er een altaar voor zet en een feestdag voor de Heer uitroept, maakt het plaatje compleet.

Goed, het kalf is misschien een beetje misplaatst, maar God wordt aanbeden voor wat Hij heeft gedaan en er worden volgens de richtlijnen brand- en vredeoffers gebracht. Hier kan toch eigenlijk niemand op tegen zijn?

Het grote bezwaar is echter dat het volk God weliswaar niet heeft afgezworen of ingeruild, ze hebben er een god van gemaakt die beter bij hen past. Nog steeds aanbeden voor wat Hij gedaan heeft, maar vanaf nu bepaalt het volk wie God is, hoe Hij eruit ziet en hoe Hij aanbeden moet worden.

Voel je nu hoe actueel dit verhaal eigenlijk is? De vraag dringt zich namelijk op hoe mijn beeld van God is. Sta ik naast die liefdevolle God die alles voor mij heeft over gehad, ook open voor die God die ik minder goed begrijp? Accepteer ik dat Hij mijn schepper is en niet andersom? En durf ik Hem dan nog steeds te vertrouwen en mijn leven in Zijn hand te leggen?

Hoe zie jij God eigenlijk? Is God gemakshalve aangepast aan jouw leven, of is jouw leven in geloof en vertrouwen aangepast aan God?

Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid

'Leef de geboden, de bepalingen en de wetten die de HEER, uw God, u heeft voorgehouden, zorgvuldig na en doe wat goed is in zijn ogen.' ([Deuteronomium 6:17-18](#))

Doe wat goed is in Zijn ogen... Deze tekst is gemakkelijker te begrijpen dan in de praktijk uit te voeren, zo blijkt. Het volk van Israël was op weg naar het door God Beloofde land. Ze wisten uit de recente grote gebeurtenissen Wie hen uit Egypte had geleid en wat Hij met hen voorhad. En toch maakten ze, toen Mozes langer wegbleef dan gedacht, een gouden kalf. Weliswaar geen afgodsbeeld voor afgoden zoals Baäl, maar wel een eigen versie van Jahweh God. Die hen juist zegt géén beeld van Hem of welke god dan ook te maken. Wie zou naar waarheid een beeld kunnen maken dat God niet tekort zou doen? En kun je Hem ongehoorzaam zijn zonder Hem tekort te doen?

De geschiedenis in [Exodus 32](#) is niet alleen voor het volk toen, maar ook voor ons nu een levensles om na te volgen. De dichter van ons team schreef:

Het gouden kalf

Leider Mozes kende zijn plicht
Toen hij kwam voor Gods aangezicht
Op de berg kreeg hij tien woorden
Die het volk Israël toebehoorden

De mensen mokten in het dal
Zij waren boos en groot van tal
Aäron zorgde voor surrogaat
Het gouden kalf stond plots paraat

Dit is uw god, zo spraken zij
Egypte is hierdoor voorbij
De Heer die Israël uit Egypte bracht
Werd in deze daad veracht

Een zelf gegoten beeld verscheen
De Schepper vol van pijn verdween
De mens is uit Egypte gegaan
Maar Egypte is niet uit de mens gegaan

Ook in ons laat Egypte zich gelden
Ondanks dat goede daden zijn te melden
De geest van de tijd overspoelt het leven
Het kost moeite je aan God te geven

Heb lef om het verschil te maken
En laat je door Gods wetten raken
Leef vrij van jouw eigen gouden kalf
Hanteer Zijn Woord als reinigingszalf!

Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid

Geen andere goden

“Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.” ([Exodus 20:3](#))

Wachten lijkt in onze gehaaste, opgejaagde cultuur wel de lastigste deugd geworden. Je kunt immers niets doen, hebt geen controle over de situatie. Je bent afhankelijk geworden van de ander. Je gaat je tijd doden, kijken op je telefoon bijvoorbeeld, of aandacht trekken.

Het volk Israël wachtte al 40 dagen. Mozes was boven op de berg bij God. Ze waren na de uittocht hier aangekomen om God te aanbidden. En nu wachtten ze op Mozes. God was verschenen maar op zo'n indrukwekkende manier, ze durfden, ja, móchten de berg niet benaderen. God is een heilig God, ze bleven op veilige afstand. Konden ze God niet op een andere manier benaderen, behapbaar, tastbaar voor hen? Dus zochten ze naar een eigen manier om Hem te aanbidden, het werd een gouden kalf. Een krachtig beeld, wat niet vreemd was in hun omgeving. Het was niet hun bedoeling om een afgod te aanbidden, maar God werd furieus, Hij had immers gezegd: *“Je zult geen gesneden beeld maken.”* (2^e gebod) En eigenlijk maakten ze hiermee hun eigen god. Dat was niet de God die op de berg was met Mozes (1^e gebod). Kennelijk had het wachten hun gebracht tot het zoeken van een eigen oplossing en niet langer afhankelijk te willen zijn van zoals Gods het aangaf.

Er staat in het Oude Testament nog zo'n soort passage, in [1 Samuël 13:1-15](#). Saul is verwickeld in een strijd met de Filistijnen. Hij wordt in de hoek gedreven en dan staat er in vers 8: *‘Hij wachtte daar 7 dagen op Samuël, zoals de afspraak was.’* Samuël kwam maar niet en Sauls geduld raakte op. En in zijn ongeduld bracht hij zelf het offer om God gunstig te stemmen. (vers 12). Nou, zou je zeggen, hij bidt toch, brengt een offer, dat is toch niet verkeerd. En toch straft Samuël Saul; zijn koningschap zal ten einde komen. *“Als u zich had gehouden aan het gebod dat de Heer, uw God, u heeft opgelegd, dan had de Heer uw koningschap over Israël voor altijd bestendigd.”* ([1 Samuël 13:13](#)). Alleen de priesters mochten een offer brengen, Saul was ongehoorzaam, hij diende God op zijn manier.

Wachten op God kan best lastig zijn, vooral in moeilijke situaties. Je verwacht dat God iets doet, maar je merkt er niets van. Dan maar zelf een oplossing zoeken? Of wacht je echt op God? Ik herinner me een situatie uit mijn eigen leven waarin dat wachten op de proef werd gesteld. Er dreigde een ontslag, ik kon niets doen om me te verdedigen. Ik haalde er een mediator bij, maar er kwam geen oplossing. Ondertussen moest ik door op mijn werk, vaak geen prettige situatie. De ontslagbrief lag al bijna bij het UWV, toen er via een heel andere weg een oplossing kwam. Gods oplossing voor de situatie. Wat was het dat mij overeind hield in deze crisis? Dat ik jaren terug toen ik die baan kreeg, en dat ging ook niet vanzelf, ik de tekst [Matteüs 16:24](#) kreeg waar Jezus zegt: *“Wie achter Mij wil aan wil komen, moet zichzelf verloochenen, zijn kruis op zich nemen en Mij volgen. Want eenieder die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van Mij, zal het behouden”*. Van mij werd overgave gevraagd. Gods wegen zijn hoger dan onze wegen.

Creër geen eigen god, want die is onmachtig om je te helpen; wacht op God.

Dat is ook wat we lezen in [Psalm 27:14](#):

‘Wacht op de Heer, wees stil en Hij zal uw hart sterk maken, ja wacht op de Heer.’

vrijdag 23 juni 2023

Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid

Geloven is een kunst

Als we echter nu al zouden zien waarop we hopen, zou het geen hoop meer zijn. Wie hoopt er nog op wat hij al kan zien? Maar als wij hopen op wat we nog niet zien, blijven we in afwachting daarvan volharden. En bovendien komt de Geest onze zwakheid te hulp; wij weten immers niet wat we in ons gebed tegen God moeten zeggen, maar de Geest zelf pleit voor ons met woordloze zuchten. ([Romeinen 8:24-26](#))

God liet op aarde alles tot leven komen en wist van het begin af aan dat we hier te maken hebben met dag en nacht en seizoenswisselingen. Met eigen ogen zien we hoe ziekte en dood het leven inperken, aantasten en beëindigen. Alles wat groeit in de lente en bloeit in de zomer, verdort en verdroogt in de herfst en de winter. We zijn niet blind voor ellende, maar we leven vanuit hoop en vertrouwen.

Stel dat je niet uit ervaring wist dat de zon morgen boven de horizon zal verrijzen, zou je dan niet in blinde paniek raken bij zonsondergang? Hoe moeten we verder leven zonder licht en warmte?

Wat zou het betekenen als we aan het eind van de herfst mistroostig naar de kale bomen zouden blijven staren, niet stellig gelovend dat de takken in het komende voorjaar opnieuw zullen uitbotten in een explosie van groen?

We zitten als mensen gevangen in een cyclus van jaren en jaargetijden. Feitelijk leven we in een uurwerk van tollende planeten rond de zon, slechts een van de ontelbare sterren die het heelal rijk is. Het helpt om daar af te toe bij stil te staan, het is goed om ons te realiseren dat we beperkt en afhankelijk zijn.

God komt tot zijn doel en Hij heeft geen haast. Hij is de uitvinder van de tijd en het universum bevat en begrenst Hem niet.

Geloven is een geschenk, geloven is een kunst. Je neemt veel in vertrouwen aan en je leeft in de verwachting dat het uiteindelijk goed zal komen. Op goede gronden, op basis van levenservaring.

Lees [Romeinen 8](#) wanneer je de hoop verliest. Paulus steekt hier de vlam van ons geloof opnieuw aan en schrijft:

'Wat moeten wij hier verder over zeggen? Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn?'
([Romeinen 8:31](#))

Goede vraag, Paulus!

Heer, we vertrouwen U, ook als we er maar weinig van snappen.

zaterdag 24 juni 2023

Afgelopen zondag sprak Wigle Tamboer in deel 8 van de preekserie over Exodus, getiteld: Ik ben de Heer, uw God. Bijbellezing: [Exodus 32:1-14](#) (NBV21).

Titel: Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid.

Waar Patrick preekte over 'bevrijd van Egyptische slavernij en bevrijd tot heilige priesterdienst', zagen we al gauw dat het volk in de fout blijft gaan, door steeds weer af te wijken van Gods geboden en Zijn heilige doel met hen als Zijn priesters...

Dat doel ligt ook besloten in de gekozen titel van onze preekserie: "Ik - zegt Jahweh - ben de Heer uw God" (en dus geen andere God dan Ik). Ook geen ander doel en andere bestemming dan die Ik met jullie heb, naar Mijn plan en belofte aan Abraham.

In Exodus 32 zien we een dieptepunt in het 'vatten' en (be)leven van de exclusieve plaats die God wil dat het volk Hem geeft als de Here hun God. Waar we bij het 'gouden kalf' geneigd zijn dat te zien als een afgodsbeeld - een beeld voor afgoden - blijkt dat niet uit de tekst. Het gouden kalf wordt (in vers 4) namelijk gelijk gesteld met de Heer die Israël uit Egypte heeft geleid. Geen afgodsbeeld voor afgoden zoals Baäl, maar wel een eigen versie van Israëls God, Jahweh. Die hen juist had gezegd géén beeld van Hem of wie dan ook te maken.

Ze willen een tastbare leider in de vorm van een beeld, een god die ze naar eigen inzicht kunnen invullen en aanpassen. Zo'n zelfgemaakte god is het tegenovergestelde van God, de Heer, die de mens als schepsel gemaakt heeft naar Zijn beeld en gelijkenis en na de zondeval in Abraham verkoren en geroepen heeft een heilig, apart gezet volk te zijn. Zie ook de aanklacht van Paulus in [Romeinen 1:18-23](#) tegen het vervangen van de Schepper door het geschapene en Jezus' woorden in de Bergrede dat je geen twee heren kunt dienen of toegewijd zijn. ([Matteüs 6:24](#))

Wat sprak jou met name aan in de dienst van zondag?

Het volk was door het maken van het gouden kalf afgeweken, maar zo zagen zij het blijkbaar niet. En ook Aäron ging mee, hoogstwaarschijnlijk met de beste bedoelingen om alles nog goed te krijgen. Belangrijke vraag voor ons: Hoe waken wij ervoor om een tweede heer te dienen? Hoe herkennen wij wat van God is en wat niet?

Stelling: het dienen van een andere 'heer' is een kwestie van het niet vertrouwen op God. Ben je het daarmee eens? Waarom/waarom niet? Ken je situaties waarin je voor zo'n keuze kwam te staan? Hoe ging/ga je daarmee om?

Voor meer: zie de Preek door de Week+ van 18 juni 2023 op de website.

Morgen, 25 juni, beging de dienst om **10:00 uur**. Bijbelgedeelten: [Exodus 33:1-3](#), [15-23](#), [34:5-9](#) (NBV21). Titel: Laat Uw glorie zien.

De dienst is ook te zien en mee te beleven via de **livestream** op www.meerkerk.nl

GELOVEN BEGINT THUIS

De **Meerkids** en de **jongeren van X-pact** zijn van harte welkom in hun eigen diensten. Voor de **programma's van Meerkids** morgen: zie de Weekinfo van 23 juni. *De Meerkids door de Week ligt zondag geprint bij de uitgang. En je vindt hem ook digitaal in de Weekinfo.*

Meerkerk

Als baptistengemeente neemt De Meerkerk de Bijbel als grondslag voor het leven. Zij gelooft dat het mooiste cadeau dat de mens ooit ontving, is dat God zélf – in Jezus Christus – naar de aarde kwam. Door zijn lijden, sterven en opstanding kunnen wij leven als bevrijde mensen in een open relatie met God en met elkaar.

Missie

We zijn een gemeenschap van mensen die geraakt zijn door de liefde van Jezus Christus. We weten ons geroepen Hem samen te volgen en van Zijn liefde te getuigen.

Activiteiten

Daarvoor zijn tal van activiteiten ontwikkeld voor alle leeftijden, waaronder de wekelijkse samenkomsten op zondagochtend om 10:00 uur.

Voor wie meer wil weten over het christelijk geloof organiseert De Meerkerk drie keer per jaar een Alpha Cursus. Kom je al een tijdje in de gemeente en wil je meer weten over De Meerkerk? Volg dan de Beta Cursus, ook die wordt drie maal per jaar gehouden. Voor meer informatie over de cursussen en je aanmelden, zie de website.

Kerkelijk centrum en correspondentie-adres:

Bennebroekerweg 515, 2132 MD Hoofddorp; tel: (023) 562 65 63

U kunt ook **corresponderen** via e-mail: info@meerkerk.nl

webadres: www.meerkerk.nl

Kantoor:

Bennebroekerweg 517, 2132 MD Hoofddorp; tel: (023) 563 58 72

IBAN NL07 ABNA 0456 1173 26 RSIN 802147306

Preek door de week en PddW⁺ dagelijks per e-mail ontvangen?

Via onze website kun je je eenvoudig aanmelden voor deze service. In deze digitale versie kun je ook direct doorklikken naar de behandelde bijbelgedeeltes, om deze (uitgebreider) in de Bijbel door te lezen.

Of beluisteren via podcast? De Preek door de Week is van maandag tot en met vrijdag ook te beluisteren via de podcast. Je vindt 'm op Spotify, Apple podcast en Google podcast.

